

## सूर्योदय नगरपालिकाको अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि २०७७

### प्रस्तावना:

अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू लक्षित वर्गका व्यक्तिहरू हुन उनीहरूलाई सामाजिक सुरक्षा प्रदान गर्नु राज्यको दायित्व हो भन्ने कुरा संवैधानिक मर्म भएको हुँदा शारिरीक रूपमा नै कमजोर भएका व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य सेवामा पहुँच पुर्याउन सकेको खण्डमा नगरपालिकाको थोरै लगानीमा प्रभावकारी र गुणस्तरीय सेवा प्राप्त गर्न सक्दछन् भन्ने मुल उद्देश्यका साथ सूर्योदय नगरपालिकाले त्यस्ता अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई अपाङ्गताको प्रकारको आधारमा स्वास्थ्य उपचार खर्चको जोखिमलाई कम गराउन स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रम तय गरेको छ । यो कार्यक्रम विधिवत रूपमा लागू गर्न स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा १०२ को उपदफा २ बमोजिम सूर्योदय नगरपालिकाको अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूका लागि स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि २०७७ नगरकार्यपालिका द्वारा स्वीकृत गरी लागू गरिएको छ ।

### परिच्छेद:- १

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ: (१) यस कार्यविधिको नाम: सूर्योदय नगरपालिकाको अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूका लागि स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि २०७७ रहेको छ ।
- (२) यो कार्यविधि नगरकार्यपालिकाबाट स्वीकृत भई राजपत्रमा प्रकाशन भए पछि लागू हुने छ ।
२. परिभाषा:- विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलगाएमा यस कार्यविधिमा
  - क. "नगरपालिका" भन्नाले सूर्योदय नगरपालिका सम्झनु पर्छ ।
  - ख. "कार्यपालिका" भन्नाले सूर्योदय नगरपालिकाको नगरकार्यपालिका सम्झनु पर्छ ।
  - ग. "नगर प्रमुख" भन्नाले सूर्योदय नगरपालिकाको नगरप्रमुख सम्झनु पर्छ ।
  - घ. "उप-प्रमुख" भन्नाले सूर्योदय नगरपालिकाको उपप्रमुख सम्झनु पर्छ ।
  - ङ. "वडाध्यक्ष" भन्नाले सूर्योदय नगरपालिकाका सबै वडाका वडाध्यक्षहरूलाई सम्झनु पर्छ ।
  - च. "प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत" भन्नाले सूर्योदय नगरकार्यपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई सम्झनु पर्छ ।
  - छ. "स्वास्थ्य बीमा" भन्नाले स्वास्थ्य उपचारमा हुने सम्भावित खर्चको जोखिममा प्राप्त हुने छुट सुविधालाई सम्झनु पर्छ ।
  - ज. "लाभग्राही" भन्नाले सूर्योदय नगरपालिका क्षेत्र भित्रका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई सम्झनु पर्छ ।
  - झ. "अपाङ्गता भएको व्यक्ति" भन्नाले अपाङ्गता अधिकार ऐन २०७४ अनुसार अपाङ्गता परिचय पत्र प्राप्त गरेका व्यक्तिहरूलाई सम्झनु पर्छ ।

### परिच्छेद: २

#### स्वास्थ्य बीमा सम्बन्धी व्यवस्था

३. सूर्योदय नगरपालिका भित्र रहेका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई बजेटको परिधी भित्र रहेर बीमा गरिने छ ।
४. अपाङ्गताको प्रकारको आधारमा अति अशक्त अपाङ्गता, मध्यम अपाङ्गता र सामान्य अपाङ्गतालाई आधार मानी बजेटको परिधि भित्र रहेर बीमा समितिले बीमा सुविधा प्रदान गर्ने छ ।
५. अति अशक्त अपाङ्गता, मध्यम अपाङ्गता र सामान्य अपाङ्गता भएका व्यक्तिका परिवारका ५ जना सम्मका सदस्यका लागि हुने रु.१,००,०००।- को स्वास्थ्य बीमा सेवामा लाग्ने बीमा शुल्कमा नगरपालिकाको तर्फबाट रु २०००।- र स्यं व बिमितको तर्फबाट रु.१५००।- गरी जम्मा बीमाङ्क रु.३५००।- को बीमा सुविधा प्रदान गरिने छ । पूर्ण अपाङ्गता भएका व्यक्तिको हकमा संघीय सरकारले नै व्यवस्था गरेको हुँदा सोही अनुरूप हुने छ ।

#### ६. स्वास्थ्य बीमा लाभग्राही हुनका लागि आवश्यक पर्ने योग्यता:-

सूर्योदय नगरपालिका भित्र स्वास्थ्य बीमा लाभग्राही हुनका लागि देहाय बमोजिमको योग्यता हुन अनिवार्य छ ।

- क. नेपाली नागरिक हुनु पर्ने ।

- ख. सूर्योदय नगरपालिकाभित्र बसोवास गरेको हुनुपर्ने ।
- ग. वडामा गठन भई सञ्चालन भई रहेको अपाङ्गता स्वालम्बन समूहमा पनि आवद्ध भएको हुनुपर्ने छ ।
- घ. अपाङ्गता भएको व्यक्ति वा एका घरका परिवार सदस्य हुनु पर्ने छ ।
- ङ. सूर्योदय नगरपालिकाबाट वितरण भएको अपाङ्गता परिचयपत्र प्राप्त गरेको हुनुपर्ने छ ।

**७.सम्झौता:-** क.सम्झौता अनुसुची १ बमोजिम हुने छ ।

**८. बीमाको आवेदन फाराम :** क. बीमा सुविधा प्राप्त गर्नको लागि अपाङ्गता भएका व्यक्ति वा निजको संरक्षकले आवेदन फाराम भर्नु पर्ने छ ।

ख. आवेदन फारामको साथमा नेपाली नागरिकताको प्रमाण पत्रको प्रतिलिपी /अपाङ्गता परिचय पत्रको फोटोकपी /वडा कार्यालयले सिफारिस पेश गर्नुपर्ने छ ।

ग. नाबालक अपाङ्गता भएको हकमा निजको अपाङ्गताको परिचयपत्रको प्रतिलिपी जन्म दर्ताको प्रतिलिपी सहित संरक्षकको नागरिकताको प्रतिलिपी समेत संलग्न गराई संरक्षककै नाममा बीमा गराउनु पर्ने भन्ने वडाको किटानी सिफारिसको आधारमा संरक्षकको नाममा बीमा सुविधा उपलब्ध गराइने छ ।

**९. आवेदन फाराम :** आवेदन फाराम अनुसुची २ बमोजिम हुने छ ।

**१०. स्वास्थ्य बीमा प्रारम्भ विधि र प्रकृया:-** स्वास्थ्य बीमा प्रारम्भ विधि र प्रकृया अनुसुची ३ बमोजिम हुने छ ।

**परिच्छेद: ३**

**विविध:**

- क. कुनै पनि परिवारमा ५ जना सदस्यसम्मको मात्र नगरपालिकाले बीमा गराउने छ । ५ भन्दा बढी परिवार सदस्य भए बीमाको नियमानुसार विमितले नै भूक्तानी गर्नु पर्नेछ ।
  - ख. यो कार्यक्रममा कसैको नाम छुट्न गएमा वा दोहोरो परेमा सूर्योदय नगरपालिकाको महिला बालबालिका तथा समाजकल्याण शाखासँग सम्पर्क राख्नु पर्ने छ ।
  - ग. यो कार्यविधिको नियमहरूलाई संशोधन थपघट वा व्याख्या गर्ने अधिकार सूर्योदय नगरपालिकाको नगरकार्यापालिकालाई मात्र हुने छ ।
- ११. खारेजी तथा बचाउ:** यस कार्यविधिमा उल्लेखित व्यवस्था नेपालको संविधान र प्रचलित कानूनसँग बझिन गएमा बाझिएको हदसम्म बदर हुने छ ।

समाप्त

अनुसुची नं. १

( कार्यविधिको नियम नं ६ सँग सम्बन्धित)

सूर्योदय नगरपालिका र स्वास्थ्य बीमा लाभग्राही बीचको सम्झौता पत्र

सूर्योदय नगरपालिका (यस पछि पहिलो पक्ष भनिने) र सूर्योदय नगरपालिका वडा नं.....वस्ने श्री .....को छोरा/छोरी/श्रीमती वर्ष .....श्री.....(यस पछि दोश्रो पक्ष भनिने) बीच देहायका शर्तहरूको अधिनमा रहि सम्झौता गर्न मञ्जुर भएकाले यो सम्झौता पत्रमा सहिछाप गरी लियोँ दियोँ ।

शर्तहरू:-

१. स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रम भन्नाले नेपाल सरकारले सञ्चालनमा ल्याएको बीमा कार्यक्रम मात्र बुझ्नु पर्नेछ ।
२. दोश्रो पक्षले अन्य निजी बीमा कम्पनीसँग स्वास्थ्य बीमाको लागि गरेको सम्झौताको बीमा रकम भूक्तानीका लागि पहिलो पक्ष बाध्य हुने छैन ।
३. सम्झौता नियम ६ सँग सम्बन्धितको हकमा मात्र लागू हुने छ ।
४. बीमाको प्रिमियम उपलब्ध गराउँदा नियम ५ मा व्यवस्था भए अनुरूप अपाङ्गता भएका व्यक्तिले तथा संरक्षकले न.पा.वाट दिने सुविधा बाहेकको रकम आवेदन फाराम भर्दा नै दर्ता सहयोगी र CBRF (समुदायमा आधारित पुनर्स्थापना सहजकर्ता) मार्फत नगदै अग्रिम जम्मा गर्नु पर्नेछ ।
५. सम्झौता स्वीकृत भए पश्चात पहिलो पक्षले दोश्रो पक्षको नाममा एक अवधिका लागि प्रिमियम रकम कार्यविधिको नियम ५ बमोजिम भूक्तान गर्ने छ ।
६. दोश्रो पक्षले यो सम्झौताको अवधि समाप्त भए पछि पहिलो पक्षबाट सहयोग प्राप्त भए पनि नभए पनि बीमालाई निरन्तरता दिइरहनु पर्नेछ ।
७. दर्ता सहयोगी मार्फत स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रमको बारेमा दिइएको निर्देशनको पालना गर्नु दोश्रो पक्षको कर्तव्य हुने छ ।

पहिलो पक्ष

दोश्रो पक्ष

हस्ताक्षर:.....

हस्ताक्षर:.....

.....

श्री.....

पद:

सूर्योदय नगरपालिकाको छाप:



### अनुसूची: ३

(नियम ९ सँग सम्बन्धित)

- पहिलो चरण: सूचना सम्प्रेषण
- दोश्रो चरण: सबै वडाका दर्ता सहयोगी र CBRF सँग बैठक बसी बीमा कार्यक्रमलाई लागू गर्ने ।
- तेश्रो चरण: आवेदन फाराम तयार गरी वितरण गर्ने
- आवेदन फाराम भरेकै समयमा मध्यम र सामान्य प्रकारका अपाङ्गता भएका विमितबाट निजले व्यहोर्नु पर्ने रकम जम्मा गरी लिनु पर्ने ।
- रितपूर्वक सम्पूर्ण फारामहरू सूर्योदय नगरपालिकाको महिला बालबालिका तथा समाजकल्याण शाखामा सङ्कलन भईसके पश्चात नगरपालिकाले भूक्तानी दिनु पर्नेछ ।